

Саха тылын уруогун технологическай каартата

2 кылаас

Темата: Тугу гынар? Хайыыр?

Сыала: туохтуур биир уонна элбэх ахсаанын арааран билэ үөрэнии,ыйытыы көмөтүнэн туохтууру була үөрэнии, туохтуур элбэх ахсаанна турара туохтан тугулуктаабын кэтээн көрүү, бииргэ үлэлииргэ көбүлээһин, иллэн бириэмэни туһалаахтык атаарыы

Үөрэх дэгиттэр дьайыыларынын сайыннарыы түмүк ирдэбиллэрэ:

Билэр-көрөр үөрүйэх (познавательные УУД):

1. Үөрэнээччи үлэ сыалын-соругун таба туруорар.
2. Ылбыт билиитин сатаан түмэр, сааһылыыр.
3. Билиини көрүүнү истэн,ааҕан кэбэҕэстик ылар.

Бэйэни салайынар-дьаһанар үөрүйэх (регулятивные УУД):

1. Бэйэ үлэтин сатаан былааннан үөрэнэр.
2. Ханнык баҕарар үлэ кэмигэр сыал туруорары сатыыр
3. Тус бириэмэтин сатаан туһанар.

Бодоруһар үөрүйэх (коммуникативные УУД):

1. Бэйэ санаатын этэр, суруйар, тылын сайыннараар
2. Болҕойон истэр, ылынар, сэнээрэр.
3. Бииргэ тапсан үлэлиир
4. Сорудабы сөпкө толорор, сөптөөх барыйааны дакаастыыр.

Уруок тэрилэ: презентация, карточкалар

Уруок этаба	сыала	Уруок ис хоһооно	Метода, приема	Учуутал дьарыга	Үөрэнээччи дьарыга	Үөрэх дэгиттэр дьайыылары
Тэрээһин	Оҕо уруокка бэлэмин көрүү	<p>- <i>Үтүө күнүнэн! уруокпут сабаланна.</i></p> <p>- <i>онтон бүгүнгү уруокка биһиги санга билиигэ үөрэнэн тиийиэхпит, билэрбитигэр олобуран сананы билиэхпит.</i></p> <p>- <i>Ол туһуттан тугу гыныахха сөбүү?</i></p>	-	Дорооболоһуу, уруокка бэлэми көрүү, ситиһиилээх үлэни баҕарыы, дуогабардаһыы	Учууталы кытта дорооболоһуу, Уруокка бэлэмнэрин бэрэбиэркэлэнэлэр, дуогабардаһаллар : болҕойон истэбит, бииргэ үлэлиибит.	<p><u>Регулятивнай:</u> -хайдах үлэлиир туһунан сыал – сорук туруоруналлар</p> <p><u>Личностнай:</u> - үөрэх дьарыгар баһаны үөскэтии</p> <p><u>Коммуникативнай:</u> бииргэ үлэлээһини былааннаһын - дуогабардаһыы</p>
Ыраастык суруйуу	Буочары тупсарыы	<p>Тэтэрээккэ үлэ: (чыыһыла, кылааска үлэ) <i>Силин быһа ыйыһынна</i></p> <p>- <i>Бу сомоҕо домох туох диэн суолталаабы?</i></p> <p><i>Наһаа ымсыырда, инсэрдэ, ыксаата</i> <i>Бу этиигэ туохтууру аннынан икки сурааһынынан тардын</i> <i>Туохтууру дорҕоонунан ырытыы</i></p>		Сомоҕо домоҕу быһаарар, буочарга үлэни тэрийэр	Ыраастык суруйууга үлэлииллэр, сомоҕо домох ис хоһоонун быһаараллар Туохтууру булаллар, икки сурааһынынан тардаллар	

<p>Урут барбыты чуолкайдааһын, билэр ньыманы туттан көрүү</p>	<p>Урут барбыты чуолкайдааһын</p>	<p><i>Бйытыларга хоруйдааһын -ханнык тыллары предмет тугу гынара диибитий -Предмет тугу гынара аат тылтан уонна даҕааһын ааттан туох уратылааҕый Этиигэ аат тыл уонна туохтуур ситимин булуу, мадьыалын онгор Тымныы кыһын ааста. Сотору тулдук биллиэ. Онтон тураах кэлиэ.</i></p>		<p>Туохтуур туһунан тугу билэллэрин быһаарыы</p>	<p>Бйытыларга хоруйдууллар, аат тыл уонна туохтуур ситимин булаллар Мадьыалын онороллор</p>	<p><u>Регулятивные:</u> - постановка учебной задачи на основе соотнесения того, что уже известно и усвоено учащимися и того, что еще не известно; <u>Познавательные:</u> - билэр – көрөр баҕа; <u>Личностные:</u> - сабаҕалыыр <u>Коммуникативные:</u> бэйэ санаатын этии</p>
<p>Билэртэн билбэккэ иннии</p>	<p>Уруок тематыгар тахсыы</p>	<p>2 слайдаҕа: <i>Хартыынаннан үлэ Бастакы ойууга хас оҕо кинигэ ааҕарый Оттон иккискэ Бастакы ойууга ыйытыыта туруор. Хоруйдаа Иккис ойууга ыйытыыта туруор, хоруйдаа Бйытыылар туох уратылаахтарый - оччоҕуна биһиги бүгүн туох туһунан кэпсэтэр эбиппитий? уруок темата “предмет тугу гынарын көрдөрөр тыл элбэх ахсаанна турара”</i></p>	<p>кэтээн көрүү</p>	<p>Тыллары бөлөххө араартарыы, сана чаастарын быраабылаларын билиини хатылааһын, Билэртэн билбэккэ тийэн инниигэ усулуобуйа тэрийии</p>	<p>Текси ааҕаллар, этии чилиэннэрин булаллар, ыйытыыларынан сирдэтэн хайааһын сангарыах иннинэ онорулларын быһаараллар,, билбэккэ кэлэн иннэллэр, уруок тематын таһаараллар:</p>	<p><u>Регулятивные:</u> -болҕойон көрүү, толкуй, ырытыы, теманы таһаарыы <u>Познавательные</u> туохтуур ааспыт кэмин быһаарыы <u>Коммуникативные:</u> Ылбыт бииитин сааһылаан этэр бэйэтин санаатын этэр, -атын оҕо эпиэтин истэр, санаа атастаһар.</p>

		-туохтуурдары ханник икки бөлөххө араарыахха сөбүй? -Ким билиэн баҕарарый!				
Өйдөбүлү үөскэтэр түгэн.		3. эрч 4 стр 59 Этиилэри аабы, элбэх ахсаанна уларыты - Сөбүлээбит айымнын туһунан кэпсээ -Туох диэн түмүккэ кэллигит? (элбэх уонна биир ахсаанна уларытар)	Тылы кытта үлэ	туохтуур элбэх ахсаанна уларытарын быһааттары, ырытыны тэрийи, сана теманы арыыыга усулуобуйа тэрийи,	Туохтууру элбэх ахсаанна уларыталлар, туохтуур гр/ суолтатын ырыталлар, тыллар ыйытылары тэнниллэр, Сөбүлээбит айымныларын кэпсиллэр	<u>Регулятивные:</u> - ырытыны былааннааһын, быһаары, түмүк оноруу <u>Познавательные:</u> - тылы сана чаастарын ырытыга үөрэни <u>Личностные:</u> - тус бэйэни салайынар: болҕойор, ырытар, бэрэбиэркэлэнэр <u>Коммуникативные:</u> - бэйэ үлэтин быһааран кэпсиир, -атын оҕону истэр, быһаарсар.
Сыннаалан мүнүүтэ		- предмет тугу гынарын көрдөрөр тыллары истэн, хамсанылары онорун: Сүүрэр, турар, ыстанар, үөрэр, үнкүүлүүр, көрөр, хаамар, толкуйдуур	хамсанылар	предмет тугу гынарын көрдөрөр тыллары ааттаан хамсанылары онотторор	Уочаратынан билэр хамсаныларын көрдөрөллөр, атытара үтүктэллэр	К: доҕору истии, соруудаҕын толоруу
Бастакы чингэтии	Соруудаҕынан үлэ	Соруудаҕы истэн толорун. 1. 3 биир ахсаанна турар туохтууру суруй 2. Билигин биир ахсаанна турар туохтуурдары		Соруудаҕы быһаарар.	Дь туохтуур толкуйдуулар, туохтууру элбэх ахс уларытан суруйаллар, этии толкуйдуулар. Эппиэттэрин ааҕан иһитиннэрэллэр	<u>Регулятивные:</u> -бэйэни, доҕору сыаналааһын, бэйэ - бэйэни хонтуруол <u>Познавательные:</u> - билиитин бэрэбиэркэлэнэр <u>Личностные:</u>

		элбэх ахсаанна уларытан суруйун 3. Биир туохтууру талан этиитэ суруй				- сатаан сыаналанар <u>Коммуникативные:</u> -
Бэйэни бэрэбиэркэ	хартынанан үлэ	-хартыналары көрүн. (Слайд 4) Бу ойууттан туохтуурдары суруйабыт СТЕ-ЗЕ-КЛАСС 30 сек. Инигэр итуохтуурдары суруйабыт. СТОП. Линия тардабыт. 30 сек. Инигэр пара булангыт бэйэ- бэйэлэригэр суох эппиэти линия анныгар суруйаллар. СТОП. Линия тардаллар. Олороллор. Биир оҕо туохтуурдары ааҕар. Атыттар суох эппиэттэри суруналлар. Өссө кимиэхэ атын туохтуур баарын туран этэр. Суруйбут туохтуурдарын элбэх ахсаанна уларыгаллар.	слайд	слайды көрдөрөр, соруудабы таһааттарар	соруудабы толкуйдуулар, туохтуурдары толкуйдаан суруйаллар .	
Хонтуруолланы, сыаналаны	Туруоруммут сыалга эргиллии	-Туох сананы биллигитий? -хайааһыны көрдөрөр тыллар элбэх ахсаанна		Ким туох сананы билбитин быһаарар	Туох сананы билбиттэрин, тугу өйдөөбүттэрин / өйдөөбөтөхтөрүн этэллэр, аныгыскы	<u>Регулятивные:</u> -тугу билбитин/ билбэтэбин сыаналанар, өйдүүр; <u>Познавательные:</u>

		хайдах уларыйар эбиттэрий			уроукка сорук туруоруналлар	- үөрэх дьарыгар үлэ түмүгүн хонтуруолланыыта уонна сыаналаныыта <u>Коммуникативные:</u> - бэйэ санаатын этии
Дьиэбэ үлэни быһаарыы	Дьиэбэ үлэни быһаарыы	- с. 59 эрч. 5 элбэх ахсаанна турар туохтууру биир ахсаанна туруоран суруйун.	Учебнигынан үлэ	Дьиэбэ үлэни толорууну быһаарар	Дневниккэ суруналлар, өйдөөбөтөхтөрүн бйыталлар.	<u>Регулятивные:</u> - ким санга теманы өйдөөбүтүн/ өйдөөбөтөбүн быһаарыы, -билиини сыаналаныы <u>Познавательные:</u> - алгоритмы тутуһан тылы санга чааһынан ырытыы - <u>Коммуникативные:</u> Бйыталыһыы, быһаарсыы
Рефлексия	Уроукка ылбыт билиилэрин чопчулааһын	ким хайдах үлэлээтим дии санаата? Тоҕо? Аныгыскы уроукка хайдах үлэлиэхпиний? - Көрсүөххэ дылы!	Рефлексия, КОД	Ким хайдах үлэлээбитин сыанабыла.	Санааларын этэллэр, сыаналаналлар	<u>Регулятивные:</u> - түмүк онгорор, быһаарынар <u>Личностные:</u> -бэйэтин сыаналанар. <u>Коммуникативные:</u> -учууталы, оҕону кытта тапсан үлэлиир